

Sælens påvirkning af torskebestanden

Foto: Keith Luke, Unsplash

Miljø- og Fødevarerudvalget

Lotte Kindt-Larsen, Jane Behrens & Finn Larsen

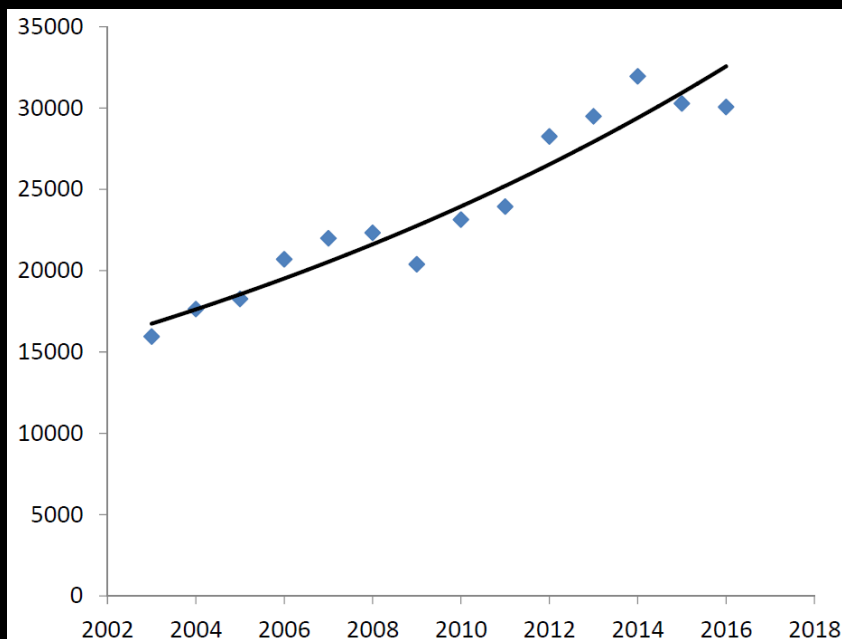
Januar 2019

$$M2_i = \frac{\sum_j \frac{dR}{dt} N_j \frac{\varphi_{ji}}{\varphi_j}}{N_i \omega_i}$$

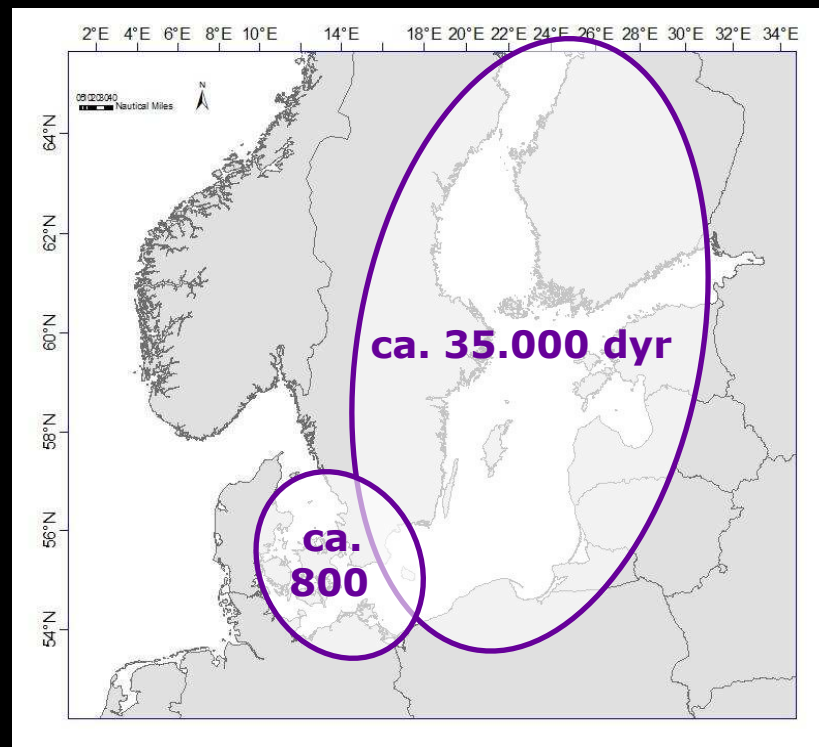
Complex mathematical symbols including $\int_a^b \epsilon \Theta$, $\sqrt{17}$, $\Omega \int \delta e^{i\pi} =$, ∞ , χ^2 , Σ , and $!$.

Gråsæl i Danmark og Østersøen

Antal gråsæler i Østersøen

Kilde: HELCOM 2018

BESTANDEN VOKSER FORDI:

- Gråsælen er fredet
- Der er etableret sælreservater
- Sælerne har ingen naturlige fjender i Danmark eller Østersøen

Tors
Laks m

HERTIL KOMMER:
Skader på redskaber
Fisk fjernet uden spor
Bortskræmte fisk

Laks me

Lyss

Kulsøer med sælskader

Hvad og hvor meget spiser sælerne

TORSKERÅD

Samarbejde mellem DK og SE
Støttet af den Europæiske Hav- og Fiskerifond

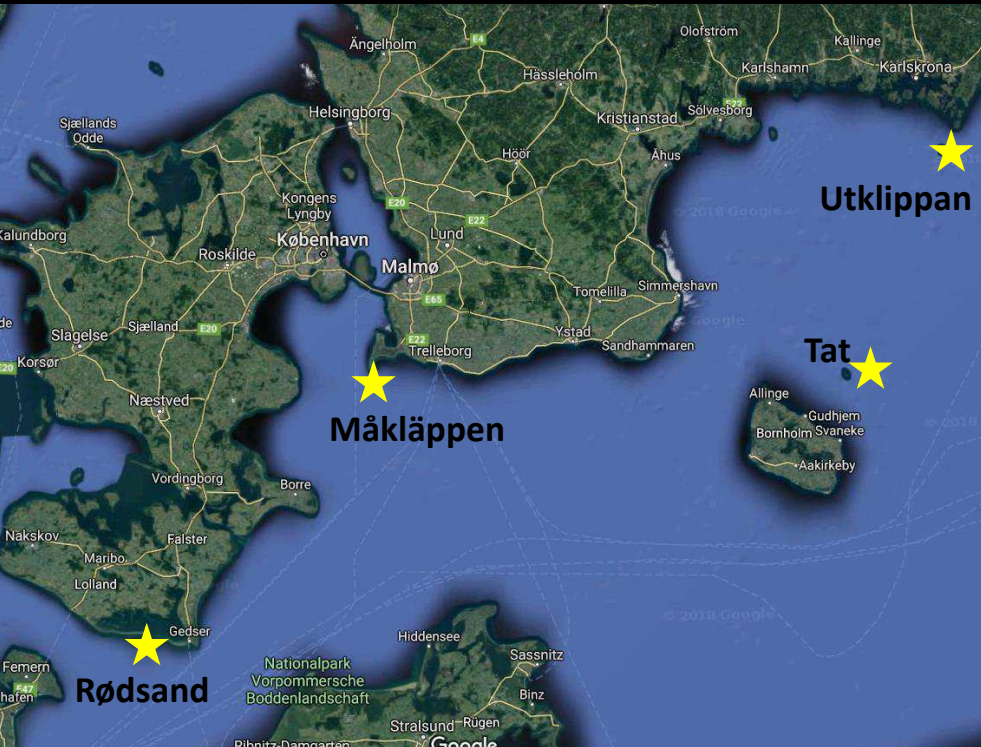
- DTU Aqua
- Københavns Universitet
Morten Tange Olsen
- Sveriges Landbrugs Universitet
Karl Lundstrøm

FISKER NETVÆRK
FORSKER

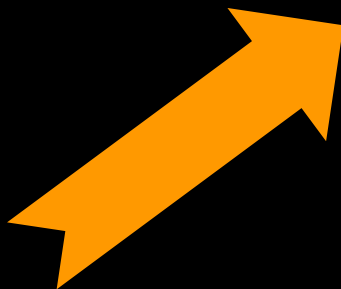

Indsamlinger i Danmark og Sverige

Måkläppen 2014-2017 (N = 366)
 Tat 2015-2017 (N = 184)
 Rødsand 2017 (N = 159)
 Utklippan 2016-2017 (N = 111)
 Total 820

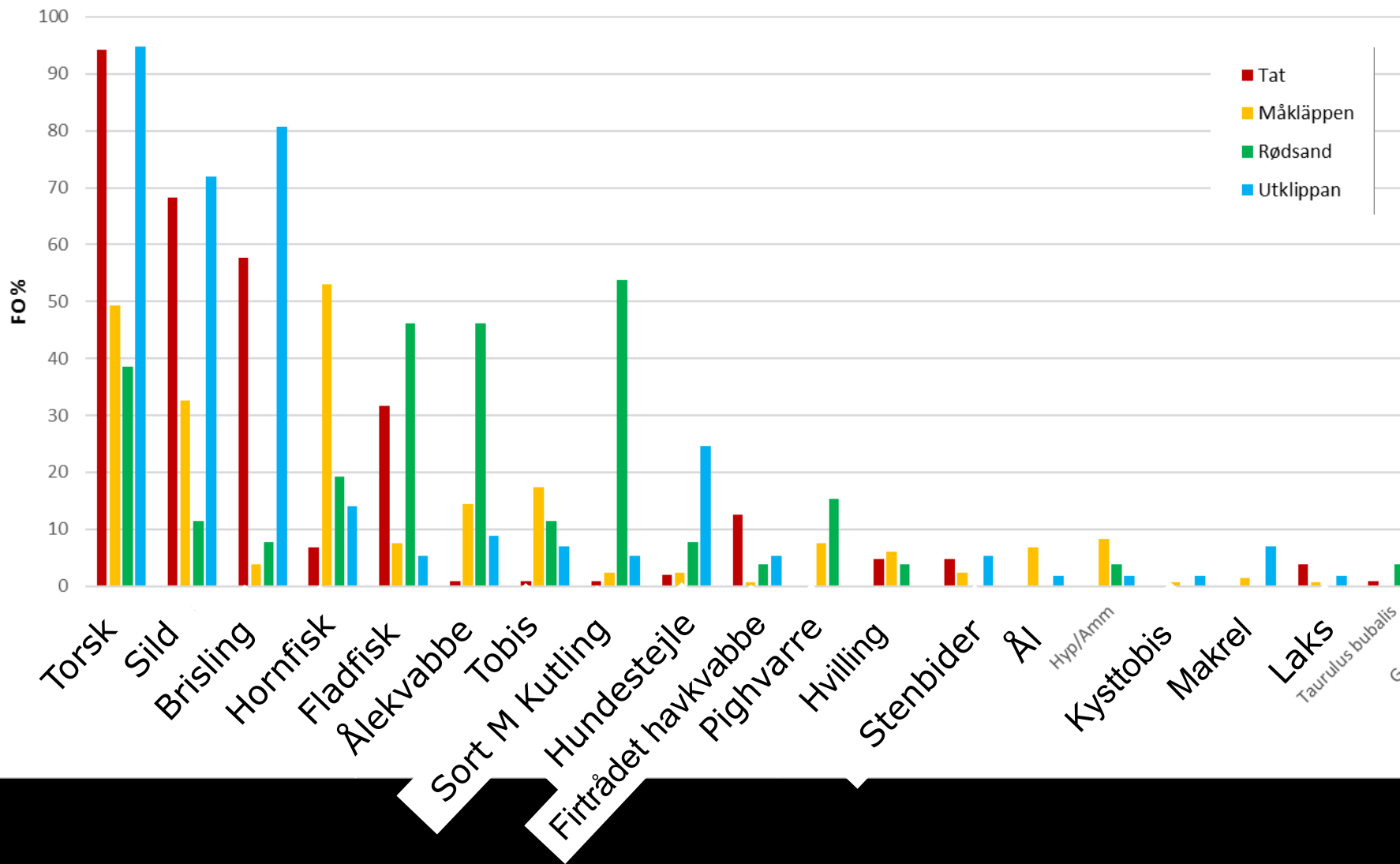
	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
MÅK 2014				16	32		6	2	4		16	
MÅK 2015				66	30	4				24		
MÅK 2016	17			30	32	16		16				
MÅK 2017	3				47	5						
TAT 2015					5	10		10	5	19		
TAT 2016	18	18	18	28		6	5	3			30	
TAT 2017			9									
RØD 2017			32		21		6	76		24		
UTK 2016				4	29	1		5	2			
UTK 2017			17	17	24	5	2	5				

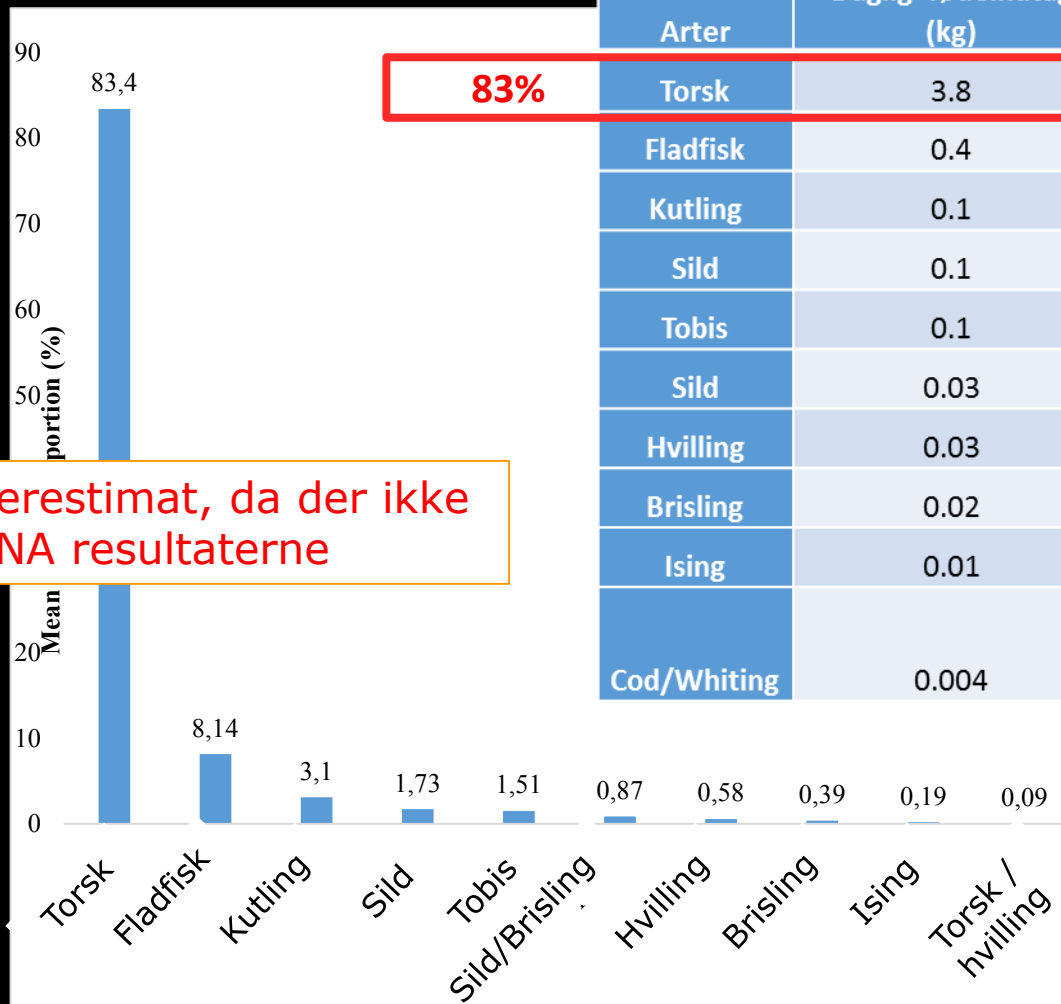
820 prøver totalt
300 indeholdt otolitter
331 er undersøgt for DNA

DNA resultater

Fødeindtag i vægt, Måkläppen og Tat

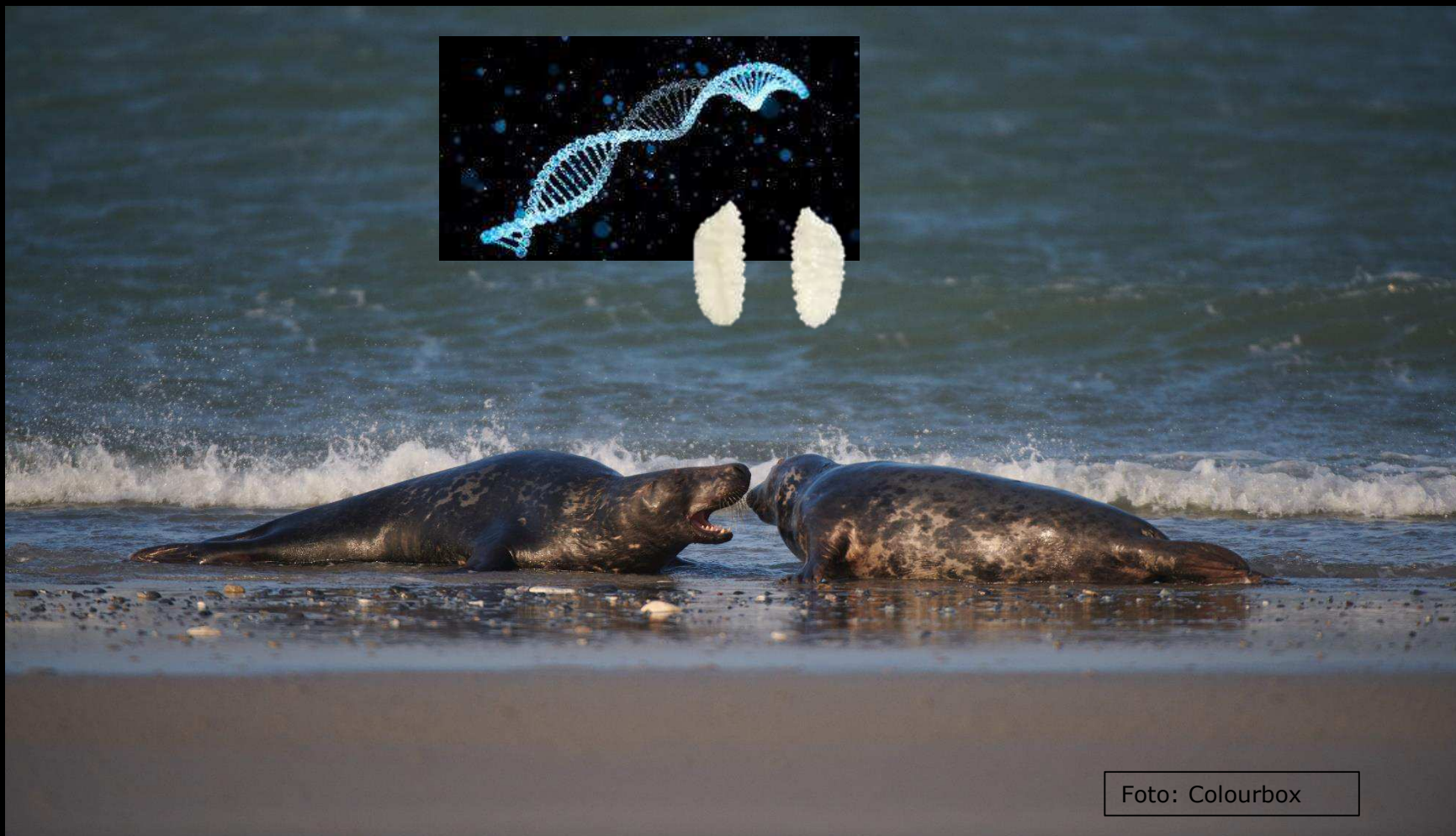
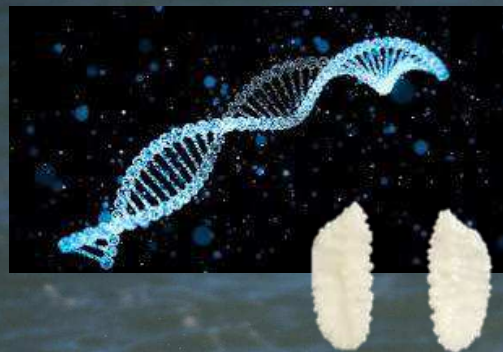
83%

Dette vil være et overestimat, da der ikke er taget højde for DNA resultaterne

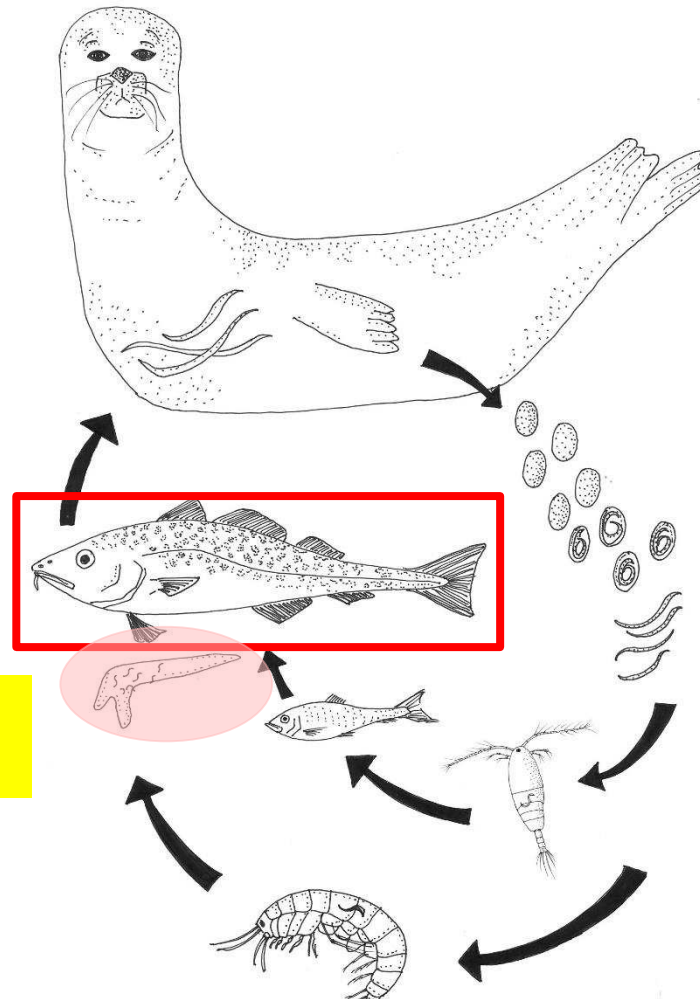

Hvad skal vi så nu....

Nu skal de to metoder sættes sammen, så de mest retvisende tal kan fremkomme

Livscyklus for torskens leverorm (*Contracaecum osculatum*)

Ormene ophobes, kan sidde flere år i leveren

?? Påvirker leverorm fiskens sundhedstilstand og vækst??

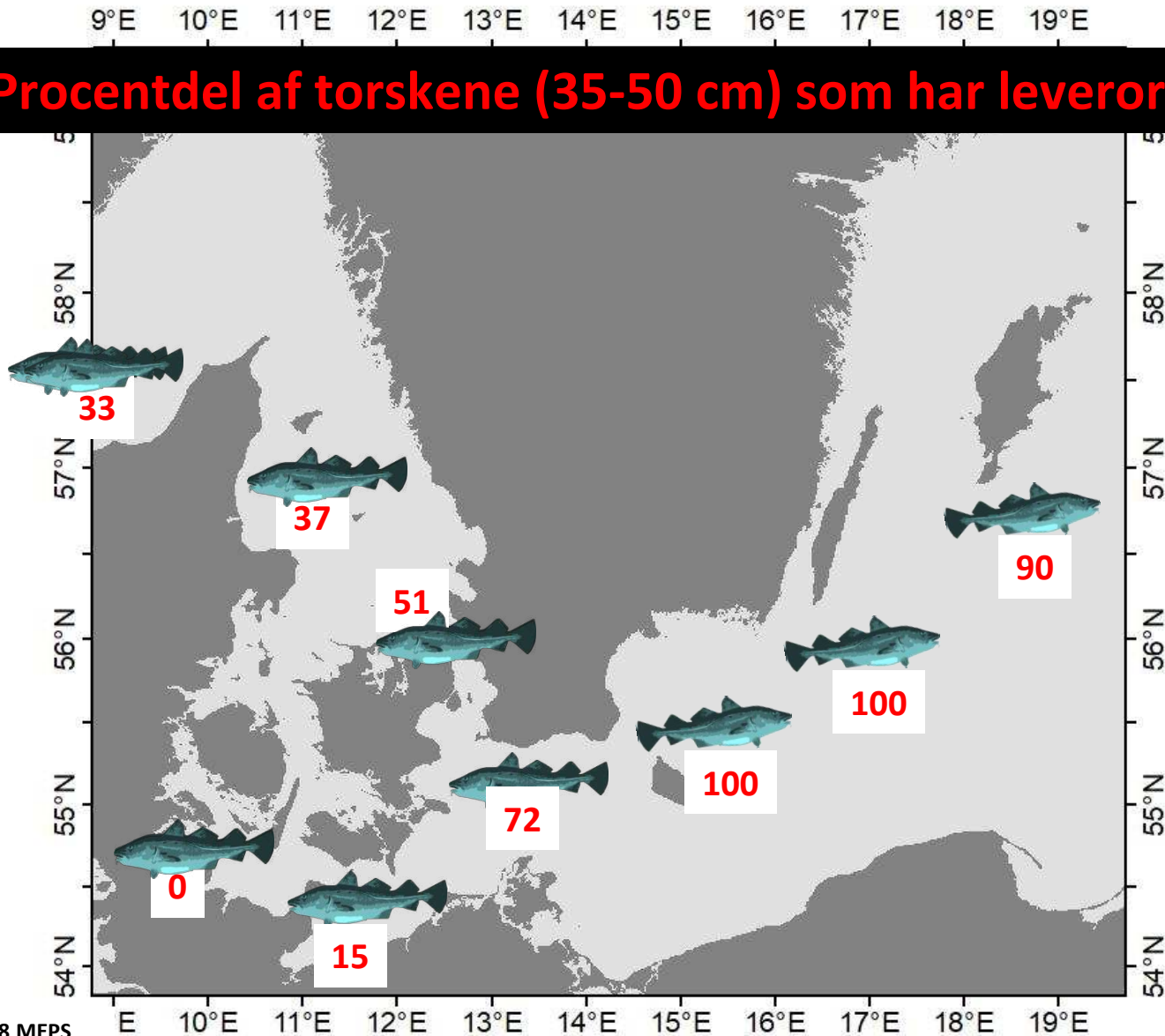
danner mange vigtige proteiner inklusiv enzymer
ansvarlig for omsætning af næringsstoffer (vækst)
meget fedt og glykogenrig ('madpakke')

foto Bastian Huwer

I hvilke områder har torskene denne parasit i sin lever?

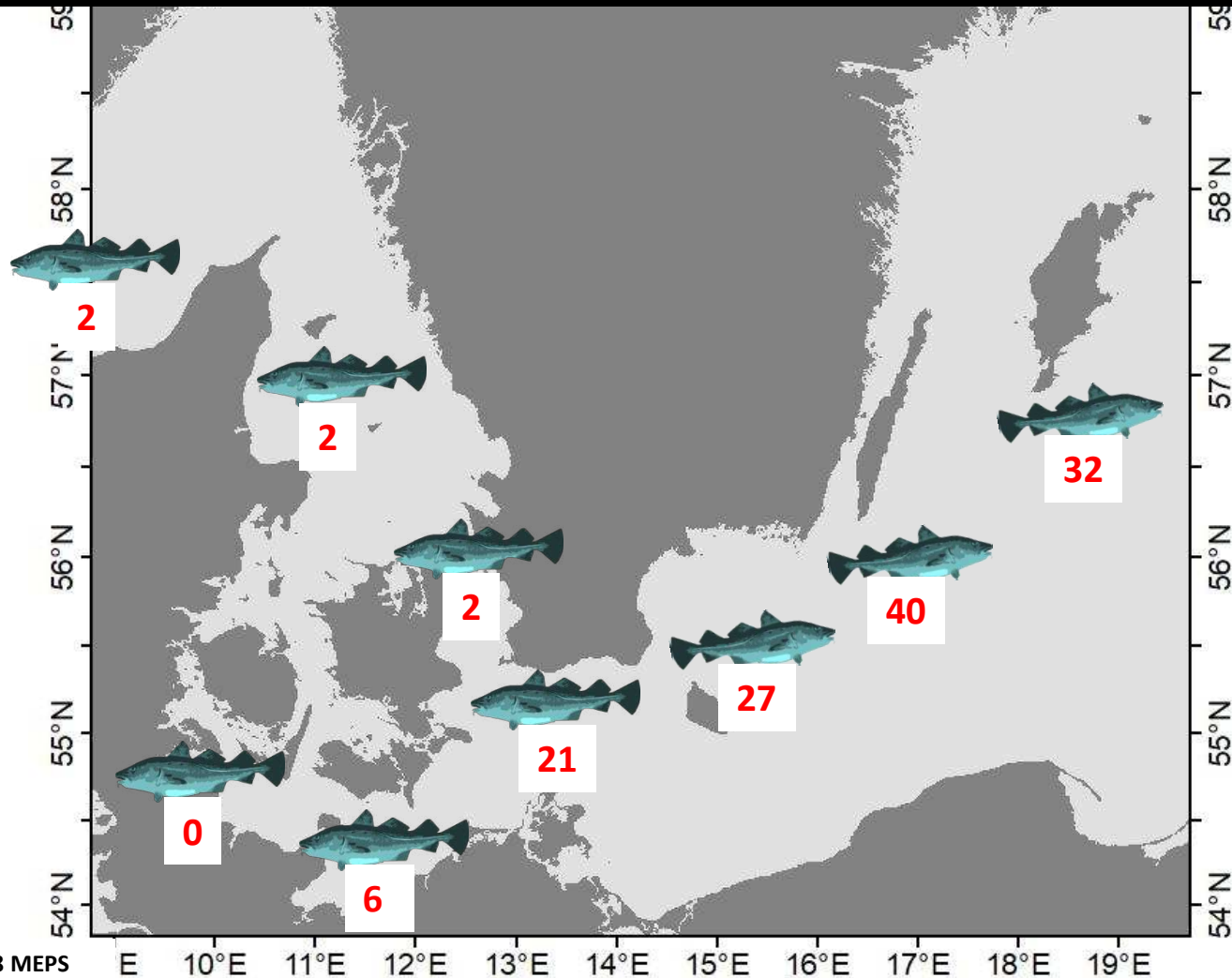
Procentdel af torskene (35-50 cm) som har leverorm

I hvilke områder har torsken denne parasit i sin lever?

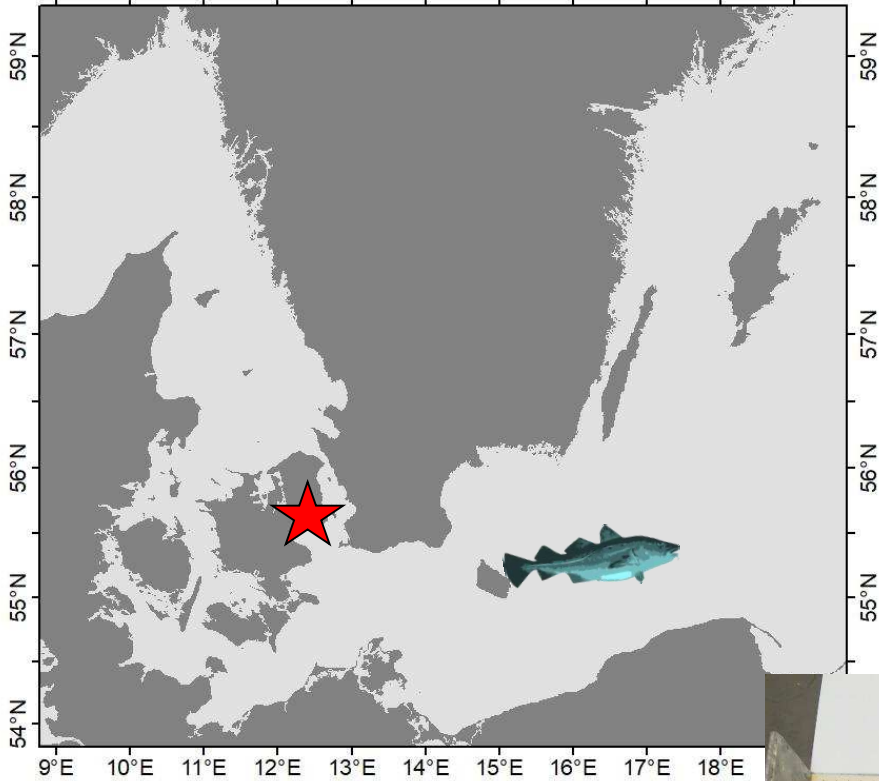
9°E 10°E 11°E 12°E 13°E 14°E 15°E 16°E 17°E 18°E 19°E

Gennemsnit antal leverorm i lever på torsk (35-50 cm)

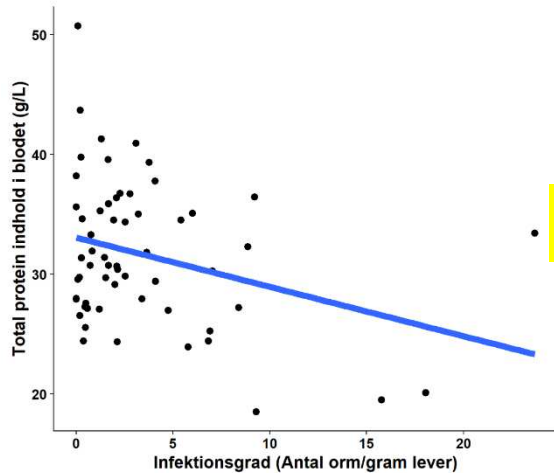
Indsamling af levende Østlige Østersøtorsk

200 levende torsk (35-50cm) fanget og fragtet til DTU Aqua

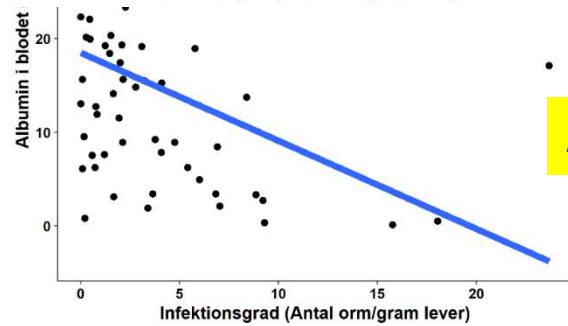

Er der nedsat leverfunktion og immunreaktion?

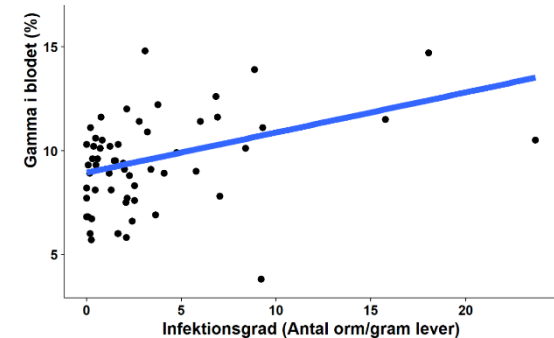
Ja det tyder foreløbige resultater på

• Protein i blodet reduceres ved højt antal orm

Albumin i blodet reduceres ved højt antal orm

Antistoffer i blodet stiger ved højt antal orm

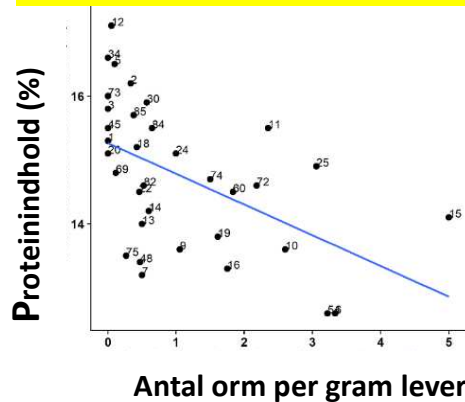
Påvirker leverorm kvaliteten af fisken og lever?

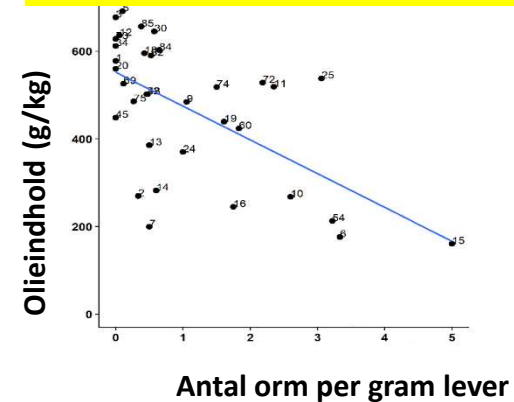
Ja det tyder foreløbige resultater på

Fiskens proteinindhold falder ved højt antal orm

Leverens fedtindhold falder ved højt antal orm

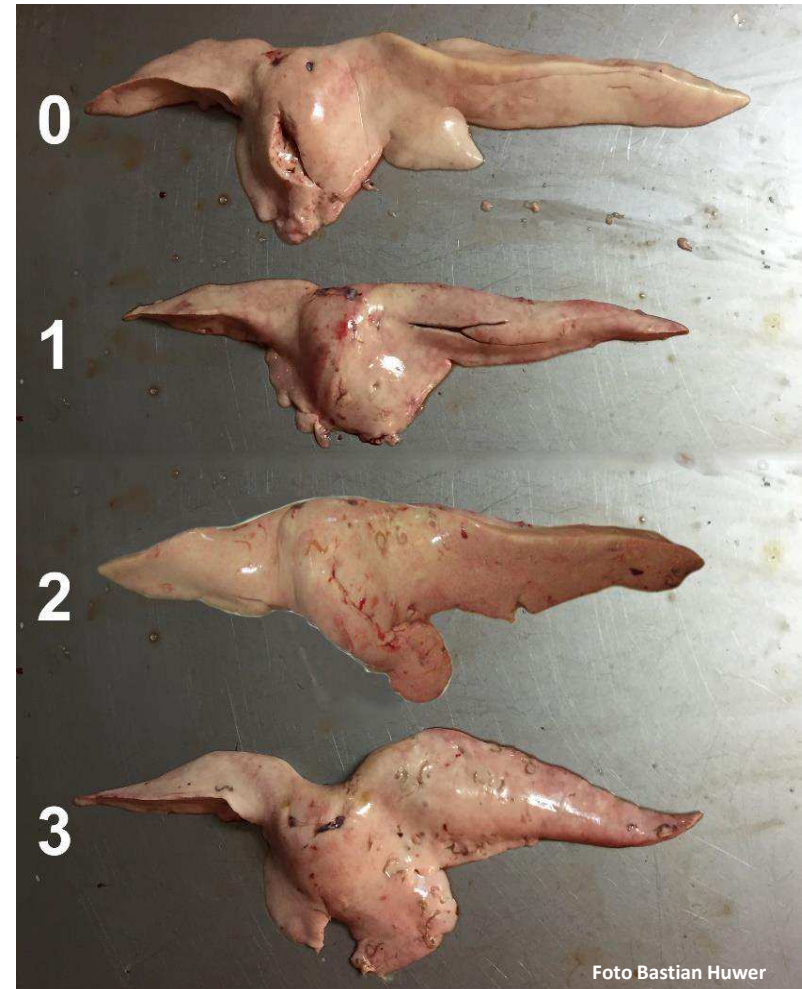

Registrering af leverorm på moniteringstogter

Kategori	Antal parasiter
0	0
1	1-10
2	11-20
3	>20

Institut/Land	Indsamlinger startet
Polen	2013
Thünen	2015
DTU Aqua	2017
IHF Hamburg	2017
Estland	2018
GEOMAR	2018
Letland	2018
Sverige	2018 (test)

Fondsmidler

Bidragydere

Marie Plambech, Maria Sokolova, Bastian Huwer,
Peter Skov, Jakob Hemmer-Hansen – **DTU Aqua**

UDENRIGSMINISTERIET
Fiskeristyrelsen

Kurt Buchmann, Per Kania – **KU SUND**

Uwe Krumme - **Thünen Institute**

European
Commission

Horizon 2020
European Union funding
for Research & Innovation